

[Morten Lange.]

haft et omfang, der er mindre end ønskeligt og kun har haft beskeden direkte støtte.

En produktionsstøtte vil over et længere tidsrum altid virke produktionsforvridende. Det ses tydeligst ved betragtning af kornordningen, der har medført en mindre rimelig forøgelse af kornarealet og en heraf følgende tabgivende eksport, samtidig med at dyrkning af proteinrige foderafgrøder er stillet svagt i konkurrencen.

Ved at søge kornordningen brugt som regulator er endvidere produktionsprisen på svin uønskeligt forøget. Øvrige ordninger har andre tvivlsomme sider, og tilsammen har produktionsstøtternes afgjort medvirket til den forøgede pris på landbrugsjendomme, der har været næsten upåvirkelig af driftsresultaterne.

Over for denne situation må det være naturligt at foreslå andre former for støtte til landbruget for at føre det hen mod en strukturform, hvor egentlig statsstøtte ikke længere er nødvendig.

Det vil kræve en bedre samlet styring af landbrugets samlede økonomi. Der foreslås hertil oprettelse af et Danmarks Landbrugsfond og en effektiv samordning af kooperationen i to store selskaber, der henholdsvis samler grovvarehandel, maskinkøb og forædling af de animalske produkter. Mange samlingsbestræbelser er i gang, men alt for mange af dem er løbet på grund undervejs. Skal samfundet støtte, må organisationerne opbygges så rationelt og samlet som muligt.

Bedrifternes størrelse har været et klassisk konfliktemne. I fremtiden bør der lægges afgørende vægt på, at frasalgs og sammenlægning fører til rationelle og velarrangerede brug. For at forøge den samlede produktivitet og produktionskvalitet må det være naturligt at udbygge nuværende og kommende forsøgsstationer som producerende brug med betydelig kapacitet. Storbrugsformen i moderne landbrug.

Forslaget sigter på at fremme strukturrationiseringen ved investeringer. Et hovedformål her må være at klippe toppen af en dygtig og effektiv landmands høje gældsbyrde. De store forskelle i gældsbyrde er i sig selv urimelige og er en af de faktorer, der gør en fornuftig produktionsstøtte umulig. Et ganske tilsvarende formål er at tilbyde

lånestøtte til forøgelse af de mindre brug dér, hvor driftsplanen gør det ønskeligt.

Men herudover må en væsentlig del af de offentlige midler anvendes til at udbygge et samordnet produktionsapparat. Dette vil have betydning for produkternes kvalitet og for en effektivisering af eksportanstrengelserne og samtidig give mulighed for en tiltrængt konsolidering af kooperationens økonomi.

Det stillede forslag vil i sin løbetid betyde nogen formindskelse af den samlede kontantstøtte, men dette kompenseres af en række investeringers varige værdi.

I den netop fremkomne betænkning om landbrugets forhold fastholdes produktionsstøttens principper næsten uændret. Det synes bl. a. at være under indtryk af fornyet tillid til en fællesmarkedstilslutning. På et tidspunkt, hvor dette er såre tvivlsomt og fællesmarkedet ydermere overvejer dybtgående landbrugsordningsændringer, må det være langt vigtigere at stille mod en effektiv sanering af dansk landbrugs økonomi hellere end at fortsætte med strukturforvridende produktionsstøtte.

Idet jeg om forslaget's enkeltheder henviser til dets tekst og bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse (Gerda Møller): I skrivelse af 20. d. m. meddelte folketingsmand K. B. Andersen, at han efter at være blevet valgt til parti-sekretær i socialdemokratiet nedlægger sit mandat som medlem af folketinget fra og med den 1. februar d. å.

1. stedfortræder for socialdemokratiet i østre storkreds, hvor hr. K. B. Andersen er valgt, er konsulent Edvin Boye Hansen, der i skrivelse af 22. d. m. har meddelt, at han er villig til at modtage det fra den 1. februar ledige mandat som medlem af folketinget.

Udvalget til valgs prøvelse har herefter gennemgået stedfortræderlisten og de øvrige dokumenter, og udvalget indstiller her-